

MENORQUINS

CRÒNIQUES DE RODATGE



Conversant amb el seu company de professió José Antonio López.



Doctora Honoris Causa de la Universitat de Rovira i Virgili (Tarragona).



Pilar Benejam al despatx de casa seva a Barcelona.

Cristian P. Coll



Un mestre educa ensenyant

► La pedagoga **Pilar Benejam Arguimbau** ha estat una de les persones que més ha fet per introduir canvis en la formació del professorat

Ens vam trobar a casa de na Pilar a Barcelona. És d'aquelles persones que conversar li omple i, per tant, escoltar; com diu na Pilar (i subscric): «El diàleg és la base de la igualtat». Aquí hi ha una de les claus amb la que vam poder obrir una de les portes més grans per poder conèixer millor aquest personatge que enceta la recta final de la sèrie «Menorquins».

Na Pilar, havent nascut a Menorca el 1937, dona, i voler estudiar, és ja de per si una fita excepcional per el moment històric que hi havia a Espanya i més concretament a la Menorca de postguerra i «homo-gènia». Com diu ella: «El que havíem de fer era aprendre el que ens ensenyaven i repetir-ho...». Ja des de ben petita va veure que per ella mateixa que aquell sistema no funcionava i que alguna cosa s'havia de canviar en l'educació.

Després d'acabar el batxillerat a Maó, ja que a Ciutadella no hi havia institut, va a Mallorca per graduar-se en Magisteri: «En aquella època les dones que estudiaven només feien magisteri». Na Pilar, encara a dia d'avui, inquieta com sempre, ens explica asseguda al despatx de casa seva a Barcelona, a prop del mar, que no havia après prou encara i es va encaminar cap a la pedagogia i, després, per la per la geografia i història, sempre «cercant el coneixement».

Si els elogis a la feina de na Pilar són majúsculs una de les coses en que tots coincideixen és que és molt treballadora. I és que va ser en el treball de mestra on va acabar de descobrir la seva vocació. Quan va entrar a fer de mestra a l'escola Costa i Llobera de

Barcelona, una petita escola que lluitava per la renovació pedagògica, va conèixer el seu predecessor i gran mestre, Ernest Lluch, i afegeix que «finalment vaig trobar el que jo volia fer; allà vaig aprendre». Na Pilar va entendre perfectament que per fer persones lliures havia de fer que pensessin i que relacionessin idees; l'antítesi d'allò que havia pogut aprendre a l'escola a Menorca.

En el capítol visitam els espais

que l'han fet créixer professionalment, xerram amb antics alumnes, a qui ha transmès aquesta manera d'entendre l'ensenyament a través de l'escola de mestres de la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Associació de Mestres Rosa Sensat, on va coincidir amb l'altra gran mestra, na Marta Mata. Des de la seva experiència a 'Rosa Sensat', es va poder implicar en l'educació a Menorca amb les escoles d'estiu per a professorat. Impul-

sades pel Moviment de Renovació Pedagògica a Menorca i amb na Pilar Benejam sempre present, van aconseguir que les escoles de Menorca prenguessin un nou rumb en l'educació. Quasi la meitat del professorat de l'Illa hi participava i «les escoles públiques van millorar moltíssim! Fins al punt que la gent preferia les escoles públiques en tot les privades».

Na Pilar ha treballat i lluitat perquè la formació dels mestres

fos la millor. Sempre fent-se preguntes que requereixen resposta: «Com pots transmetre la curiositat i ganes d'aprendre si el mestre no en té?». Segons na Pilar els mestres han de tenir la necessitat de formar-se per poder educar ensenyant... «sinó no seríem mestres». Ha treballat incansable perquè la reforma educativa sigui cap a una educació basada amb l'experiència, però també amb el coneixement i la ciència lligada a l'aprenentatge.

Aquesta il·lustre menorquina és possiblement una de les persones que més ha fet per introduir canvis en la formació del professorat i en la dignificació de la professió del mestre. Una transmissora d'aquesta passió per ensenyar als seus alumnes, que ara són els que dirigeixen el departament d'educació de la universitat, o en una escola del centre de Barcelona, on na Pilar comparteix aula amb els joves durant unes hores. I és també el retrat d'una de les persones que més ha lluitat per la renovació de l'educació a Espanya en la Transició: «Van ser anys que vam fer el que vam voler... feiem coses que no eren oficials i no vaig anar a la presó», riu. Feia el que s'havia d'haver fet... ara cansada d'escriure i predicar el mateix i pot ser també de rebre reconeixements, creu que no ha aconseguit el seu objectiu a la vida de canviar la formació del professorat, no en perd l'esperança que els seus antics alumnes ho puguin aconseguir, però reconeix que «de moment no va bé».

Només queda un capítol per acabar la sèrie d'aquestes de sis persones que m'han ensenyat tant. M'han fet entendre, recordar molt la meua joventut. Se'ns dubte m'han fet veure que des de Barcelona, Madrid, Tennessee o des de Menorca mateix, cada una d'elles ha pensat en allò que feien a la vida podria millorar la vida dels menorquins.

«Menorquins». El programa dedicat a Pilar Benejam s'emetrà avui a IB3 a les 19.55 hores.



Pilar Benejam de visita a l'Institut 22@ (Poble Nou, Barcelona).

Una conversa amb Francina Martí, presidenta de l'Associació de Mestres Rosa Sensat.



“

«Van ser anys que vam fer el que vam voler... feiem coses que no eren oficials i no vaig anar a la presó»